Botaniczna odyseja

**Zapraszamy do udziału w grze, dzięki której nauczysz się rozpoznawać różne gatunki parkowych drzew.
W czasie wyprawy spotkasz stałych bywalców leśnych ostępów, zamorskich przybyszy oraz okazy o zaskakujących nazwach.
Wybierz się w niezwykłą botaniczną podróż!**

Rusz na spacer po parku zgodnie z trasą zaznaczoną na mapie.
Numery na mapie wskazują ciekawe okazy drzew, zatrzymaj się przy każdym z nich.
Rozpoznaj zaznaczone na mapie drzewa, korzystając z opisów znajdujących się na karcie.
Zapisz numer punktu w kółku przy nazwie drzewa.

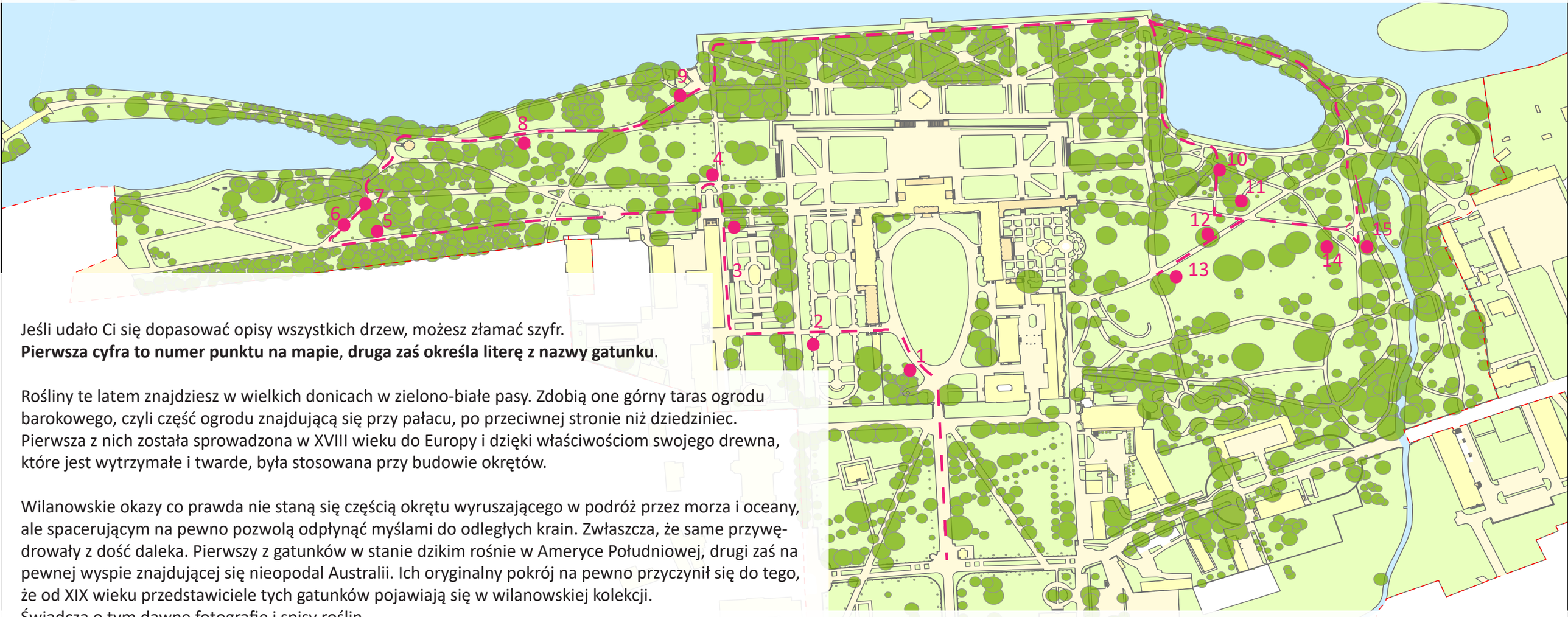

Jeśli udało Ci się dopasować opisy wszystkich drzew, możesz złamać szyfr.
Pierwsza cyfra to numer punktu na mapie, **druga zaś określa literę z nazwy gatunku**.

Rośliny te latem znajdziesz w wielkich donicach w zielono-białe pasy. Zdobią one górny taras ogrodu barokowego, czyli część ogrodu znajdującą się przy pałacu, po przeciwnej stronie niż dziedziniec. Pierwsza z nich została sprowadzona w XVIII wieku do Europy i dzięki właściwościom swojego drewna, które jest wytrzymałe i twarde, była stosowana przy budowie okrętów.

Wilanowskie okazy co prawda nie staną się częścią okrętu wyruszającego w podróż przez morza i oceany, ale spacerującym na pewno pozwolą odpłynąć myślami do odległych krain. Zwłaszcza, że same przywędrowały z dość daleka. Pierwszy z gatunków w stanie dzikim rośnie w Ameryce Południowej, drugi zaś na pewnej wyspie znajdującej się nieopodal Australii. Ich oryginalny pokrój na pewno przyczynił się do tego, że od XIX wieku przedstawiciele tych gatunków pojawiają się w wilanowskiej kolekcji.
Świadczą o tym dawne fotografie i spisy roślin.

6.6	8.5	2.3	4.2	1.7	7.7	2.2	3.2	9.11

13.6	15.5	10.2	9.5	5.13	11.14	12.4	5.7	10.7

1.3

15.1	14.11	3.9	3.2	1.1	9.8	8.3	2.3

GATUNKI DRZEW

Brzoza brodawkowata

Kora: cienka, biała, z ciemnymi spękaniami.
Liście: trójkątne, podwójnie piłkowane.

Młode gałązki pokryte są kropelkami żywicy wydzielanej przez małe gruczołki.
To właśnie one nazywane są brodawkami.

Buk pospolity

Kora: cienka i gładka.
Liście: błyszczące z dobrze widocznym unerwieniem i delikatnymi włoskami, które zobaczymy, patrząc na liść pod światło.

Owoce buka to trójgraniaste orzeszki zwane bukwią – przysmak wielu zwierząt, w tym dzików.

Dąb czerwony

Kora: popielata, gładka, prawie jak u buka.
Liście: duże, błyszczące, z głębokimi wcięciami po bokach, zaostrzone na końcach.

Mimo iż nie jest rodzimym gatunkiem, wprost przeciwnie – uchodzi za gatunek inwazyjny, jego liście znalazły się na polskich monetach.

Dąb szypułkowy

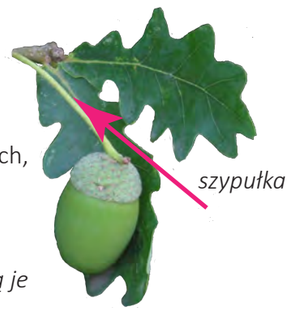

Kora: ciemna, głęboko spękana.
Liście: klapowane, o zaokrąglonych końcach, ogonki krótkie (do 1 cm).

Żołędzie są przysmakiem wielu zwierząt.
W wilanowskich ogrodach chętnie zjadają je kaczki krzyżówki.

Gleditzia trójcierniowa

Liście: długie (do 20 cm), pierzastozłożone.

Gleditzia to prawdziwy oryginał wśród drzew. Pień i pędy pokryte są licznymi, czasem bardzo długimi (do 17 cm) trójdzielnymi cierniami. Niesamowite są też owoce – długie strąki o czerwonym zabarwieniu, kryjące wewnątrz jadalne, słodkie nasiona.

Lipa drobnolistna

Liście: małe (ok. 3– 9 cm), na szczycie zaostrzone i wyciągnięte w dość długi wierzchołek. Spodnia część liścia z brązowymi kępkami włosków.

W pradawnych czasach lipa uchodziła za ulubione drzewo tajemniczych bóstw, a cień drzewa lipowego dawał zdrowy odpoczynek. Dziś wiemy na pewno, że dla pracowitych pszczół, kwitnąca lipa to jedno z ulubionych źródeł nektaru.

Miłorząb dwuklapowy

Liście: z długimi ogonkami, wachlarzowate, zwykle z wcięciem pośrodku.

W Chinach, skąd pochodzi miłorząb, rosną drzewa liczące sobie prawie 3500 lat. Ich długowieczność jest wręcz legendarna – uchodzą praktycznie za nieśmiertelne.

Oliwnik wąskolistny

Kora: łuszczy się podłużnymi włóknami.
Liście: wierzbowate, początkowo z obu stron białe, potem tylko od spodu.

Owoce oliwnika są jadalne, chociaż suche i mączyste. Nie przeszkadza to ptakom, dla których twarda środkowa część pełni funkcję „kamyczków" ułatwiających trawienie.

Platan klonolistny

Kora: przypomina wzór moro, łuszczy się cienkimi płatami.
Liście: duże, ciemnozielone, błyszczące, przypominają klonowe.

Platany w kulturze europejskiej i azjatyckiej uważane były za strażników władców, symbole mądrości i ludzi oświeconych.

Wierzba biała

Kora: ciemnoszara ze spękaniami.
Liście: lancetowate, zwężające się z obu stron, drobno piłkowane. Młode liście są prawie białe, jedwabisto owłosione. U starszych owłosienie pozostaje tylko na spodzie.

Wierzba biała może występować także w odmianie płaczącej. Taki okaz rośnie nieopodal, nad brzegiem stawu. Według litewskiej legendy wierzba to zaklęta kobieta – Blinda, której Matka Ziemia pozazdrościła licznego potomstwa. Nie dziwi więc, że od wieków wierzba była drzewem opiekuńczym rodów i symbolem płodności.

Modrzew europejski

Kora: gruba, głęboko spękana.
Liście: miękie i delikatne igły, opadające na jesieni.

Dla artystów malarzy niezwykle cennym produktem uzyskiwanym z modrzewia jest przezroczysta płynna żywica, z której produkuje się terpentynę wenecką – cenioną w malarstwie olejnym (jej zwolennikiem był m.in. Rubens).

Grab pospolity

Kora: gładka, ciemnopopielatoszara z jaśniejszymi smugami.
Liście: z wyraźnymi nerwami i piłkowanym brzegiem.

Grab jest niezastąpionym drzewem ogrodowym. Dzięki odporności na cięcie, można z niego formować przeróżne kształty.

Robinia akacjowa

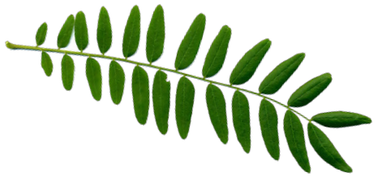

Kora: ciemna, głęboko spękana.
Liście: jajowate, pierzastozłożone.

Robinie często błędnie nazywane są akacjami. Akacje jednak nigdy u nas nie rosły – to drzewa tropikalnej Afryki, Australii. Domem robinii jest Ameryka Północna. Robinie są bardzo inwazjne, choć potrafią być też pożyteczne – ich kwiaty, to prawdziwy raj dla pszczół.

Wiąz holenderski

Kora: chropowata z głębokimi bruzdami i listewkami.
Liście: z krótkim ogonkiem, wyraźnie unerwione i piłkowane na brzegach. Można je także rozpoznać po niesymetrycznym zakończeniu blaszki liściowej przy ogonku.

Według legend wiązy to dobre i życzliwe ludziom drzewa. Sadzone bywały przez królów i świętych. Nie inaczej było z Janem III Sobieskim, któremu przypisuje się sadzenie tych drzew (podobnie jak lip) w miejscach, w których zatrzymywał się w trakcie swoich wypraw.

Topola osika

Kora: gładka, oliwkowozielona.
Liście: prawie okrągłe, umieszczone na długich, cienkich ogonkach, charakterystycznie drżące na wietrze.

Legendy mówią, że nieustanne dygotanie osiki to efekt przerażenia na wspomnienie czynów, jakich dopuściła się, będąc w raju.